

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
„ЮГОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП
ДЪРЖАВНО ЛОВНО СТОПАНСТВО „НЕСЕБЪР”

А Н А Л И З

НА ПОЛОЖИТЕЛНИТЕ И ОТРИЦАТЕЛНИТЕ ЕКОЛОГИЧНИ И СОЦИАЛНИ
ВЪНШНИ ЕФЕКТИ ОТ ДЕЙНОСТТА НА ТП ДЛС „НЕСЕБЪР”

Територията на ТП Държавно ловно стопанство „Несебър” обхваща два склона и множество странични разклонения по централното било на Източна Стара планина и централната част на подобласт Варненско-Бургаско Черноморие. Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са много ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

ТП ДЛС „Несебър” управлява територия от 37 160,3 ха., като през 2018 г. няма промяна в собствеността на горите, както и промени в начина на ползване.

През годината са планирани и извършени следните дейности за **изкуствено възстановяване**:

- ✓ Отглеждане на горски култури - площ 130 дка.
- ✓ Залесяване – 20 дка.
- ✓ Почвоподготовка – 15 дка.
- ✓ Семесъбиране – 507 кг. (срл-7 кг, бл-200 кг, кдб-100 кг, цр-200 кг).
- ✓ Попълване на горски култури – 6 дка.
- ✓ Горско семепроизводство – поддържане на семепроизводствена градина от акация в разсадник „Пророй”.

Стопанисване:

- ✓ Отгледни сечи – през 2018 г. са добити 13 777 куб.м. стояща маса на площ от 3 504 дка.
- ✓ Подпомагане на естественото възобновяване – през годината е извършено изсичане на подлеса на площ 412 дка.
- ✓ Маркиране – 22 270 пр. куб. м.

Дърводобив:

- ✓ Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2018-31.12.2018 г. по видове сечи и категории дървесина е както следва:

Вид сеч	Средногодишно ползване по ГСП 2009, м ³						Добито количество дървесина през 2018 г., м ³					
	Ст.	Леж.	Едра	Средна	Дребна	Всичк	Ст.	Леж.	Едра	Средн	Дребн	Всич

	маса	маса				о стр.		маса	маса		а	а	ко стр.	
Възобновителни сечи, общо	15045	12937	3570	1324	223	5117	7820	1263	11298	2162	45	0	2207	9091
<i>в т.ч. във високост. гори</i>	8175	7089	2787	309	81	3177	3912	11960	5091	595	0	0	595	4491
Отгледни сечи	10595	8220	696	2991	882	4569	3711	13020	9725	108	1336	288	1732	7993
Санитарни сечи	800	575	16	126	1	143	414	190	164	0	6	0	6	158
Други	58	1	0	0	0	0	17	680	611	4	0	0	4	608
Всичко сечи	34673	28822	7069	4750	1187	13006	15874	27113	26889	2869	1387	288	4544	22341

Добивът и реализирането на дървесина са извършени след проведени процедури по реда на и при спазване изискванията на чл. 10, ал. 1, т. 1 от **Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии – държавна и общинска собственост, и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти**. Изпълнението на дейностите е осъществено при спазването на действащата нормативна уредба.

Ловностопански мероприятия и странични ползвания:

- ✓ Ловностопански мероприятия – създаване и поддръжка на дивечови ливади – 1 767 дка.
- ✓ Подхранване на дивеча.
- ✓ Строителство и поддръжка на биотехнически съоръжения.
- ✓ Недървесни горски продукти – за годината има входирана Заповед 244/ 30.04.2019 г. на МОСВ чрез РИОСВ – Бургас за разрешение за ползване на листо-стъблена маса от Блатно кокиче (*Leucojum aestivum L.*) в м. „Калината”, както и съгласувателно писмо на РИОСВ – Бургас за събиране с научна цел на свежи клонки с глобули от екземпляри от вида Червена смрика (*Jniperus oxycendrus L.*), но ползване и по двете не е имало.

При извършване на настоящия анализ бяха взети под внимание,като примери, следните **типове негативни екологични външни ефекти**: замърсявания в следствие на горскостопанските дейности; унищожаването на някои видове организми; влошаване състоянието на групи и популации на видове; унищожаване на екосистеми; влошаване състоянието на екосистеми; негативни въздействия върху водните ресурси; свлачища или унищожаване на горски пътища; уплътняване и ерозия на почвата; залесявания с неподходящи видове (влошаване на здравословното състояние на насажденията, увеличаване риска от пожари, влошаване на екосистемните функции, разпространение на инвазивни видове) ; намаляване на устойчивостта на насажденията и горските екосистеми по отношение на биотични и абиотични фактори; предписания от проверки на други административни органи относно изпълнението на горскостопанските дейности;- трансформация на горски територии в негорски територии и др., както и следните **типове негативни социални външен ефекти** :

незадоволяване на нуждите от дървесина; ограничаване на ползването НДПП; ограничаване или неосигуряване на достъп до горски територии; нарушаване на правата на собственост и ползване; нанасяне на имуществени вреди; негативно въздействие върху пътната и комуникационна инфраструктура, водопреносната и електропреносната мрежа; негативно въздействие върху водоизточници; негативно въздействие върху обекти важни за местните общности (туризъм, рекреация, образование, религиозни и културни средища, места с историческа значимост и др.); негативни въздействия върху ловностопански дейности на местните общности и други.

От извършените лесопатологични обследвания през 2018 г. на територията на стопанството няма постъпили сигнални листи за нападения и щети от абиотични и биотични фактори в държавните горски територии.

За дейностите по опазване на горските територии са определени служители от стопанството, на които са им поверени, със заповед на директора, охранителни участъци, за които отговарят. Със заповед на директора се определят и изготвят графици за дежурните служители през празнични и почивните дни. Има изготвени процедури за реагиране и създаване на спешна организация и потушаване на горски пожари. Осигурени са средства за поддържани са 4000 л.м. минерализовани ивици и 2000 л.м. лесокултурни прегради. На територията на стопанството за отчетния мониторингов период няма регистрирани горски пожари. През 2018 г. са извършени множество проверки на обектите за добив на дървесина, по време на ловни излети, на МПС-та транспортиращи дървесина, на защитени територии и др.

На обектите за добив на дървесина са съставени констативни протоколи по дисциплина на ползването. В повечето случаи се касае за неравномерно разхвърляне на вършината по сечището и няколко пъна с констатирана висока сеч. Също така в деловодството регулярно се предават и чек-листи за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд, изправност на техниката и спазване на изискванията за изпълнение на горкостопански дейности от извършени периодични проверки. При тях няма констатирани големи нарушения. Дадени са препоръки за редовно осигуряване на предпазни ръкавици и поставяне на табели „Внимание води се сеч“. До края на годината са съставени 28 бр. актове, като 26 бр. от тях са по ЗГ и 2 бр. по ЗЛОД.

През 2018 г. е извършена и комплексна проверка на документи и терен от Регионална дирекция по горите, гр. Бургас. От съставения протокол от извършената проверка става ясно, че дейностите извършвани от ДЛС „Несебър“ са извършени съгласно националното законодателство и няма констатирани нарушения.

През годината е извършена и планова проверка на ПЗ «Нос Емине» и ЗМ «Ортото», намираща се в землището на с. Емона и Свети влас. По време на проверката са установени битови отпадъци по брега на защитената местност и следи от бивакуване в периферията на горската територия. Дадени са предписания за почистване и подмяна на информативните табели в природната забележителност. Разходите за дейностите по това са предвидени в следващия финансов план (2019 г.). След сигнал на общ. Несебър през м. май за змърсен имот в м. «Юрта/Балкана» са предприети мерки по почистването

му. През 2018 г. бе извършен мониторинг на хода на естественото възобновяване. Може да се заключи, че на територията на ТП ДЛС „Несебър” има много добро естествено възобновяване в обекти, в които е приключила сечта.

Ловностопанската територия на ТП ДЛС «Несебър» е разделена ДЛСР «Горка барака», «Калината» и «Дапча», и ловностопански райони, предоставени за стопанисване на ловни сдружения: ЛРД Гларус-Поморие, ЛРД «Несебър» и ЛРС «Балкан-2012». Предоставените ловностопански райони се стопанисват от съответните ловни дружини. От направените проверки за изпълнение на ловностопанските мероприятия е установено, че полагат необходимите грижи за дивеча, проитичащи от ЗГ и ППЗЛОД. За всички ловностопански райони са раздадени контейнери за проби за Африканска чума по свинете (АЧС). Всички предадени проби през 2018 г. за изпитване наличие на вируса АЧС са отрицателни. На територията на стопанството има изградени 13 места за първична обработка на отстрелян дивеч, както и 18 бр. ями за странични животински продукти (СЖП), съгласно указания на ИАГ и изисквания на БАБХ.

В обхватана ДЛС „Несебър” са определени територии с висока консервационна стойност както следва:

- ✓ **ВКС – 1** Касае опазването на биологичното разнообразие и защитените територии и зони, в които са съсредоточени глобално, регионално или национално значими стойности за биоразнообразието.
- ✓ **ВКС – 2** Гори с жизнеспособни популации на месни видове, сравнително неповлияни от човешката дейност, формиращи ландшафт, в който видовете съществуват при естествени условия на разпространение.
- ✓ **ВКС – 3** Горски територии, представляващи редки, застрашени или изчезващи екосистеми, ило съдържащи се в такива, включително гори във фаза на старост.
- ✓ **ВКС – 4** Горски територии, които изпълняват важни природни функции в критични ситуации (единствени източни на вода; за регулиране на водния отток; с противоерозионно значение и други).
- ✓ **ВКС – 5** Горски територии с решаващо значение за осигуряване на основните нужди на месното население (поминък, препитание, битови нужди, здраве и други) .
- ✓ **ВКС – 6** Горски територии с решаващо значение за съхраняване културни ценности и традиции, религиозна и етническа идентичност.

На територията на ДЛС „Несебър” има обявени 7 защитени територии (ЗТ), които отговарят на т.1 от ВКС 1.1. По смисъла на Закона за защитените територии, категориите ЗТ са както следва: четири са обявени за защитени местности (ЗМ), три са обявени за природна забележителност (ПЗ). Общата площ на защитените територии възлиза на 767,4 ха. от които 662 ха. залесена и 105,4 ха. незалесена. Общата площ на горите и земите със специални функции е 29 078,9 ха, от която залесена 26 894,4 ха и незалесена 2 184,5 ха. На територията на ДЛС „Несебър” има обявени със заповед на КОПС от различни години 6 бр. вековни дървета които са в горски територии.

Съгласно последните действия по изграждането на Национална екологична мрежа „Натура 2000” на територията на страната, към ВКС1.1. т.4 идентифицираните защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие на територията на ДЛС „Несебър” са шест. Четири от защитените зони са от Националната екологична мрежа НАТУРА 2000 по Директивата за хабитатите, а две защитени зони са обявени по Директивата за птиците. Общата площ на защитените зони е 28 496,1 ха, от която 26 464,8 ха е залесена и 2 031,3 ха незалесена. Защитените зони на територията на ДЛС "Несебър" са:

1. Защитени зони от Националната екологична мрежа Натура 2000 в частта и по директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.
 - ✓ Защитена зона „Камчийска и Еменска планина” – BG 0000133 е одобрена с решение на Министерски съвет № 661 от 16 октомври 2007 г. и е с обща площ 63 678.47 ха.
 - ✓ Защитена зона „Айтоска планина” – BG 0000151 е одобрена с решение на Министерски съвет № 122 от 02 март 2007 г. и е с обща площ 29 379.40 ха.
 - ✓ Защитена зона „Емине - Иракли” – BG 0001004 е одобрена с решение на Министерски съвет № 802 от 04.12.2007 г. и е с обща площ 11 282.80 ха.
 - ✓ Защитена зона „Ахелой - Равда - Несебър”- BG 0000574 е одобрена с решение на Министерски съвет № 122 от 02 март 2007 г. и е с обща площ 3 925.51 ха.
2. Защитени зони от Националната екологична мрежа Натура 2000 в частта и за опазване на местообитанията и съхраняване на птиците по директива 79/409/ЕЕС.
 - ✓ Защитена зона Емине – BG 0002043 Площ: 66 750.52 хектара
 - ✓ Защитена зона Камчийска планина – BG 0002044 Площ: 8 8897.23 хектара

Основната част от горите на територията на ТП ДЛС „Несебър” са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности. Мониторингът на тези Гори с висока консервационна стойност, включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на Система за провеждане на мониторинг на биологичното разнообразие и горите с висока консервационна стойност. Системата за мониторинг на биологичното разнообразие е система, проследяваща и обобщаваща промените в биологичното разнообразие в горите управлявани от ТП ДЛС „Несебър” в дългосрочен план. Това се осъществява чрез систематизирани дългосрочни наблюдения на елементите на биологичното разнообразие, съпроводени със събиране, обработка, съхранение на данни от една страна и чрез системата си за оценка и анализ на въздействията върху биологичното разнообразие, неговото състояние и мерките, които се предприемат за предотвратяване на загубата му от друга. Провеждането на мониторинг е основен инструмент в помощ

при взимане на управленчески решения, имащи отношение към опазването на биологичното разнообразие, като заедно с това обслужва нуждите от информация на възможно най-широк кръг ползватели.

Разработени са формуляри за теренно попълване от работещите в горите, управлявани от ТП ДЛС „Несебър”. Приложени са и снимки в доклада за ГВКС за правилното разпознаване на установените растителни и животински видове с консервационна стойност за територията на стопанството.

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС са разработени формуляри за растителни и животински видове и местообитания. Формулярите се попълват от горския надзирател и началник участка при всяко теренно посещение и преди маркиране на насаждение предвидено за провеждане на горско -стопански дейности. Обобщават се и се съхраняват в досиетата на насажденията. Обобщават се съобразно предписанията в доклада за ГВКС и се предоставят при поискване от заинтересованите страни.

За изминалата 2018 г. са извършени наблюдения на екземпляри и/или популации от ВКС 1.2 и 1.3 и са попълнени формуляри за установяване, присъствие и състоянието им. Проведена е пролетна и есенна таксация на благородния елен, както и на останалите видове обект на лов. Данните оказват, че е достигнат допустимия запас при повечето видове, обект на лов. Също така, служители на РИОСВ Бургас извършиха планова проверка на естествено находище на блатно кокиче в ЗМ „Калината”. Данните от мониторинга и таксацията и проверките от РИОСВ посочват, че към 31.12.2018 г. популациите от защитени и застрашени видове растения, животни и местообитания са стабилни за режима на опазване в който се намират. Анализът сочи, че дейностите на ТП ДЛС „Несебър” не оказват отрицателно влияние върху тях, а напротив. Усилията по опазването им имат само положителен ефект и това се вижда по констативните протоколи на проверяващите и данните от таксация на дивеча.

При всяка подготовка на технологичен план на съответния подотдел, се отразяват съответните консервационни стойности. На базата на проведените мониторингови наблюдения се разписват и специфични предписания за изпълнение на горскостопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на ТП ДЛС „Несебър” се следи за правилното прилагане на поставените за спазване на допълнителните изисквания по отношение на ГВКС.

Всички мероприятия които са залегнали в горскостопанския план и раличните процедури са проектирани съгласно националното законодателство и принципите на FSC с цел предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

Анализът от извършения мониторинг до момента показва, че горите в обособените ВКС са в добро здравословно състояние, дължащо се на добрите практики на правилно поддържане и стопанисване на горите в тях. Резултатите от лесопаталогичните обследвания и сигнални листове се изпращат в Лесозащитна станция гр. Варна.

Стопанството прилага мероприятия за предотвратяване и свеждане на почвената ерозия в следствие на ГСМ до минимум. В насажденията с изведени сечи има налична в достатъчно количество мъртва (стояща и лежаща) дървесина. Относно въздействието на мероприятията върху биоразнообразието, в листовете за предварителна идентификация на ключови елементи и технологичните планове, са дадени препоръки, които се спазват. Проведените лесокултурни мероприятия се отразяват положително върху развитието на културите и младите насаждения. Вследствие на изведените сечи върху подрастта са установени минимални повреди, а върху оставащия след сечта дървостой повредите са минимални. Мониторинга обхваща и естественото възобновяване на горите на територията на ТП ДЛС „Несебър“. През последното десетилетие се наблюдава много добро естествено възобновяване. Това оптимално възобновяване отговаря на екологичните фактори на местообитания и типа гора в ТП ДЛС „Несебър“ и предполага по висока продуктивност на гората. От анализа на извършения мониторинг, ТП ДЛС „Несебър“ приключва 2018 година с положителен финансов резултат и много висока оценка на ефективност и продуктивност на стопанството.

Анализирайки данните представени по-горе може да се заключи, че ТП ДЛС „Несебър“ приключва 2018 г. само с **позитивни екологични и социални външни ефекти** от своята дейност и управление. Като примери от това могат да бъдат посочени следните:

- осигуряването на питейна вода от добре поддържаните гори във вододайни зони;
- осигуряването на чист въздух и микроклимат с лечебни качества;
- създаването на добри условия за съществуване на генетично и биологично многообразие в горите, които са стопанисвани по щадящ за природата начин и др.;
- поддържане на местообитания на множество видове;
- поддържане на екосистеми;
- залесявания с подходящи видове на мястото на настъпили природни нарушения или пожари;
- възстановяване на покритието с гора след антропогенни и природни нарушения;
- охрана на горските територии и ресурси;
- задоволяване на нуждите от дървесина, НДГП и лов;
- осигуряването на достъп до гората (за рекреация, туризъм, събиране на НДГП и др.) в следствие изграждането на горски пътища;
- осигуряването на добри условия за естетическа наслада;
- поддържане на туристически маршрути;
- съвместни дейности с училища, кметства, други организации;
- осигуряване на обучения и информация;
- осигуряване на работни места;
- предоставяне на дървен материал или финансови средства като дарения;
- подпомагане на местните общности в критични ситуации (спасителни акции, гасене на пожари, разчистване на пътища и др.) и много други.

Изготвил:
(Ина Иванова-зав.адм.служба)